

LOCKE I LA PROPIETAT

(materials per a una lectura del cap V del *SEGON ASSAIG...*)

Entre els drets naturals, Locke concedeix una especial importància al de propietat, al qual dedica el cap. V del *SEGON ASSAIG SOBRE EL GOVERN CIVIL*. A l'hora de definir 'propietat', Locke trenca amb la tradició anterior. Autors com Groci, o contemporanis, com Pufendorf, defensaven que la propietat tenia el seu origen en el consentiment dels homes. En canvi, **Locke defensa que la propietat és un dret anterior a aquest consens, un dret que els homes han de reconèixer.**

«V. 26.- Déu que ha donat el món a tots els homes en comú, els ha donat també la raó per a fer-ne ús de la manera més profitosa i convenient per a la vida: tots els fruits que la Terra naturalment produeixi totes les bèsties que nodreix pertanyen a la humanitat en comú, ja que són producte de la mà espontània de la natura i ningú no té, en principi, cap domini privat, excloent, de la resta de la humanitat, sobre cap d'ells perquè aquest és el seu estat natural».

Explica que l'home arriba a ser propietari a través del seu treball, perquè en ser el treball propietat indiscutible del treballador, ningú pot tenir dret al resultat d'aquesta tasca.

«V. 27.- [el treball] ha establert una distinció entre aquelles coses [les que tenen propietari] i les comunals i els ha afegit quelcom més que allò que la natura, la mare comuna de tot, els havia atorgat».

Locke creu que hi ha dos tipus d'activitat laboral sobre les coses:

- El primer, més simple, té lloc quan l'home de s'apodera d'alguna cosa que separa del conjunt de les coses comunes i la posa a la seva disposició d'una forma passiva per part de l'objecte. Així, per exemple, quan cacem o pesquem el fruit del nostre treball és nostre. Però la propietat no és la simple apropiació de la terra o dels seus fruits. Té límits derivats del bé comú i no es poden acaparar propietats:

«V. 31.- Potser se m'objectarà que, si el fet de collir les glans o qualssevol altres fruits de la Terra ja ens hi dóna un dret, aleshores qualsevol podrà acaparar-ne tants com vulgui; a la qual cosa respondré que no és pas així. La mateixa llei natural, alhora que ens atorga la propietat, ens hi posa uns límits».

- El segon, el més important des del punt de vista històric, té lloc quan el treball produeix una transformació de l'objecte fent-ho diferent de la resta d'objectes similars. Treballant per adquirir la propietat no s'espolia ningú.

«V. 32.- Però com que la base principal de la propietat no són pas els fruits de la Terra ni les bèsties que l'habiten, sinó la terra mateixa atès que conté i empara totes les altres coses, em sembla evident que n'adquireix la propietat de la mateixa manera. Tanta terra com l'home llauri, sembri, adobi i cultivi i de la qual utilitzi el producte, serà de la seva propietat».

La propietat depèn d'un altre principi previ: el de conservació. Segons aquest últim, l'home no ha danyar-se ell mateix, ni fer mal als altres, ni malmenar

les coses naturals. És un principi oposat al de malbaratament, habitual en la societat nobiliària. **El principi natural de conservació limita la propietat, ja que només legitima l'home per apropiarse del necessari per al seu manteniment, sempre que no es corrompi.**

«V. 31.- *En la mesura en què hom pot fer ús, en benefici propi, dels béns terrenals abans no es deteriorin, li és permès de constituir-se'n en propietari mitjançant el seu treball. Fora d'això, tanmateix, la resta ja no li pertoca i continua essent dels altres. Déu no creà res perquè l'home ho fes malbé o ho destruís».*

Per això, el dret de propietat no neix del consentiment de l'home, ja que depèn d'un principi de dret natural previ.

D'altra banda, Locke reconeix l'existència de determinades coses que es poden conservar sense que es corrompin, com l'or, la plata o els diamants. Per a aquestes coses, considera que no existeix cap límit natural d'apropiació i acumulació. Per això, tan aviat com els homes acorden donar-los valor, es converteixen en instruments de canvi, en diners.

El principi de conservació, conjugat amb el consentiment, serveix per justificar una propietat il·limitada. La propietat privada és bona perquè augmenta el valor de les coses. Per això, en un text que després blasmarà Rousseau al *Discurs sobre l'origen de la desigualtat*, Locke afirma que:

«V. 37.- ... aquell qui s'apropia d'un tros de terra mitjançant el seu treball, no disminueix, sinó que augmenta, les provisions comunes de la humanitat. Parlant amb termes més precisos: de les provisions que serveixen per al manteniment dels homes, en produeix deu vegades més un acre de terra tancada i cultivada que no pas una mateixa extensió de terra, d'igual riquesa, però inculta i comunal».

Tot aquest raonament permet a Locke defensar la propietat en un sistema burgès i industrial capitalista.